גוט שבת אלע אידן: שטייט אין דער הייליגער תורה אין דער קריאה פון דעם זיבעטן טאג פון פסח: "נחית בחסדך עם-זו וכו'" (שמות טו:יג) (מיט אייער חסד האט אונז געפירט.) אס איז דא אסאך אנדערע פלעצער אין דער תורה וואס רעדען פון השם יתברך'ס השגחה איבער דער אידן. אז לאמיר אביסל רעדן פון דער ענין פון השגחה פרטית.

אונז זענען דער אייבערשטער'ס פאלק אזוי ווי ס'שטייט אין פסוק: "...והייתם לי סגלה מכל העמים וכו'" (שמות יט:ה) אזוי ווי א מענטש טוט כסדר אנרירן זיין טיירע טאש-זייגער צו זיין זיכער אז ער האט עס נישט פארלוירן, אזוי טוט דער אייבערשטער כסדר משגיח זיין אויף דעם אידשער פאלק. די אידן זענען א חשובה זאך "בעיני ה'", ווייל השם יתברך האט אונז ממנה געווען צו מקיים זיין זיין הייליגע תורה, און דערפאר טוט דער אייבערשטער כסדר משגיח זיין אויף זיין פאלק.

לאמיר יעצט פארציילען דער פאלגענדער מעשה, א מעשה וואס גייט מחזק זיין אמונה אין דער ענין פון השגחה פרטית. א "פרייע" איד פון ארץ ישראל איז אמאל געקומען וואוינען דא אין ניו יארק מיט דער משפחה. דער איד איז געפארן קיין אמעריקע נאר וועגן פרנסה, ער האט געפלאנט צוריק צו פארען נאך א פאר יאר. אבער דער אייבערשטער האט געהאט אנדערע פלענער פאר אים און זיינער משפחה.

איין זונטאג, באלד נאך זיי זענען געקומען וואוינען דא, איז דער טאטע מיט דער משפחה און דריי קינדער ארויס געפארן אויף א "טריפ" אינעם בערג פון ניו יארק. פלוצלינג, איז דאס וועטער שלעכט געווארן, און עס האט אנגעהויבען צו רעגענען שטארק. דער טאטע האט נישט אזוי גוט געקענט דעם וועג, ווייל ער איז קוים געקומען וואוינען דא. פלוצלינג האט דער טאטע פארלוירן קאנטראל פונעם קאר, און דער קאר איז געפלויגען אראפ פונעם בארג. די טאטע און מאמע וואס האבן זיך נישט צוגעבינדען מיט "סיט-בעלטס" זענען ארויסגעפלויגן פונעם קאר, און זיי האבן פארלוירן זייערע "הכרה". די דריי יונגע קינדער זענען געבליבן אינעם קאר.

ווען די מאמע איז צוריקגעקומען צו זיך, האט זי ארום געקוקט און געזעהן אז אירע מאן איז געלעגן שטיל אויפען ערד. די מאמע האט געזעהן אז דער קאר איז געשטאנען אויפען זייט פונעם בארג . די מאמע האט נאר געטראכט וועגן דער דריי קליינע קינדער וואס זענען געווען אין דעם קאר. דער קאר איז געווען אויפען זייט פונעם בארג, און עס האט זיך אנגעהויבען צו שאקלען, כאילו עס גייט באלד איינגאנצן אראפ'פאלען פון דעם בארג.

די מאמע איז שנעל געגאנגען צו דעם קאר און ארויס גענומען צווי פון די קינדער. אבער ליידער, איינע פון די קינדער איז געווען אין א "בֵייבי סיט" אין דער "בעק" פונעם קאר, און די מאמע האט נישט געקענט צוקומען צום קינד. די מאמע האט פרובירט צו עפענען דעם טיר, אבער זי האט נישט געקענט. די מאמע האט נאכאמאל פרובירט צו ארויסנעמען דעם קינד, אבער זי האט פשוט נישט געקענט כאפען דעם קינד, אירע הענט זענען נישט גענוג לאנג געווען! די מאמע האט געהאלטן ביים יאוש, אבער מיט אלע כוחות הגוף והנפש האט זי נאכאמאל פרובירט ארויסצונעמען דעם קינד און זי האט ב"ה מצליח געווען. הפלא ופלא! די מאמע האט נישט געקענט משיג זיין ווי זי האט געקענט דערגרייכן דעם קינד.

נעבאך דער טאטע האט צוריקגעגעבן זיין נשמה ביים "אקסידענט". ב"ה גאר נישט איז אבער געשעהן צו די קינדער. די מאמע איז געווען דריי חדשים אין שפיטאל און זי האט געהאט אסאך אפעראציעס. ווען די מאמע איז געווען אין שיפיטאל, האט זי דורכגעגאנגען די פאסירונגען נאכאמאל און נאכאמאל. די מאמע האט נישט געקענט משיג זיין ווי זי האט געקענט דערגרייכן דעם קינד. זי האט אנגעהויבען צו גלייבען אז עס איז געווען א מלאך, ווייל על פי דרך הטבע, איז עס פשוט נישט געווען מעגליך צו דערגרייכן אזוי ווייט! בקיצור, די מאמע איז געווארן א בעלת תשובה.

די מאמע איז צוריקגעפארן מיט איר דריי קינדערלעך קיין ארץ ישראל. זי האט געשיקט די קינדער צו לערנען אין פרומע מוסדות. ווייבאלד די קינדער האבן קיינמאל נישט געהאט קיין ריכטיגע אידישע חינוך אבער, איז עס געווען גאר שווער פאר זיי צו מצליח זיין אין לימודי קודש. פאר איין יונגל, דער צען יעריגער "עַמִי", איז עס געווען מער שווער ווי די אנדערע, ווייל ער האט קיינמאל נישט געלערנט קיין גמרא.

איין טאג, עַמִי איז אהיימגעקומען מיט זיין פנים נאס פון טרערן. די מאמע האט אים געפרעגט פארוואס ער וויינט אזוי שטארק. האט ער געזאגט: "מחר יש לי בחינה על הפרק החמישי של מסכת בבא קמא. ואני לא מבין את הגמרא. אני לא יכול להצליח!" ("מארגען האב איך א בחינה אויפ'ן פונפטע פרק אין בבא-קמא. איך פארשטיי נישט דער גמרא, איך קען נישט מצליח זיין!)

די מאמע האט פרובירט אים מפייס צו זיין, אבער זי האט נישט אזוי מצליח געווען. עַמִי האט געפילט אביסל בעסער אבער זיין פנים איז נאכאלץ געווען נאס ווען ער איז געגאנגען שלאפען.

אינדערפרי, איז עַמִי אויפגעשטאנדען מיט א גרויסן שמייכעל. די מאמע האט זיך געוואונדערט, וואס איז געשען ביי נאכט אז דער יונגל זאל אויפשטיין אזוי פריילעך.

"אמא," האט עַמִי אנגעהויבן צו זאגן, "איך האב נעכטן געחלומ'ט א גוטע חלום, און יעצט בין איך זיכער אז איך גיי מצליח זיין. איך האב געחלומ'ט פון טאטי! אינעם חלום בין איך געגאנגען מיט טאטי אויפן גאס. האב איך געזאגט פארן טאטען אז מיר זענען אלע געווארן בעלי-תשובה. טאטי האט מיר גענפערט: 'יא, איך ווייס. ווען איר זענט געווארען עהרליך, האט מען מיר אריינגעלאזט אין גן עדן.'"

"נאכדעם," האט עַמִי דערציילט ווייטער. "איך האב געזאגט צו טאטי, אז מארגען האב איך א גרויסע בחינה אויף בבא קמא. טאטי האט מיך געגפערט: 'די פרק גמרא וואס דו לערנסט איז די זעלבע וואס איך לערן יעצט אין הימעל.' נאכדעם האט טאטי מיר געלערנט די גאנצע פרק גמרא. וועגן דעם ווייס איך אז איך גיי מצליח זיין!" עַמִי'ס רבי אין חדר איז געווען מוראדיק צופרידען מיט עַמִי, ווייל ער האט ב"ה בעקומען 100% אויפן בחינה!

מען דארף נאר עפענען די אויגען צו זעהן אז עס איז דא א באשעפער אויפן וועלט וואס פירט אלעס. גוט שבת **אלע אידן.**